

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **Z. B.**

skazanego z art. 200 § 1 k.k. i inne

w dniu 20 maja 2024 r.,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu

z dnia 17 maja 2023 r., sygn. akt II Ka 184/23

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Tomaszowie Lubelskim

z dnia 17 lutego 2023 r., sygn. akt II K 418/22,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. Ś., Kancelaria Adwokacka w T. kwotę 720 (siedmiuset dwudziestu) złotych, w tym 23 % podatku VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji w sprawie;

3. zwolnić skazanego z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

[SOP]

UZASADNIENIE

Z. B. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 11-12 grudnia 2020 r., daty dziennej bliżej nieustalonej, w J. , woj. [...], doprowadził małoletnią poniżej 15 lat A. K. , ur. [...] 2005 r., do obcowania płciowego, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 200 § 1 k.k.;
2. w połowie października 2020 r., daty bliżej nieustalonej, w H. , woj. [...], działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, udzielił małoletniej A. K. , ur. [...] 2005 r., substancji psychotropowej w postaci amfetaminy w ilości 2 grama, za kwotę 150 zł, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 59 ust. 2 i 1 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
3. pod koniec marca 2021 r., daty bliżej nieustalonej, w L., woj. [...], udzielił małoletniej A. K. , ur. [...] 2005 r., substancji psychotropowej w postaci amfetaminy w ilości 1 grama, za darmo, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 59 ust. 2 i 1 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
4. w dniu 12 grudnia 2020 r., w J. , woj. [...], udzielił małoletniej A. K. , ur. [...] 2005 r., substancji psychotropowej w postaci met amfetaminy o potocznej nazwie „kryształ”, w ilości 1 grama, za darmo, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 59 ust. 2 i 1 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
5. w styczniu 2021 r., daty bliżej nieustalonej, w Ł. , woj. [...], rozpijał małoletnią A. K. , ur. [...] 2005 r., poprzez dostarczenie jej alkoholu w postaci piwa o nazwie D. 2 sztuki, 0,7 litra wódki i ułatwienie jego spożycia, tj. o popełnienie przestępstwa z art. 208 k.k.

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Lubelskim wyrokiem z 17 lutego 2023 r., sygn. akt II K 418/22, uznał Z. B. za winnego popełnienia:

- czynu opisanego w pkt 1, tj. wyczerpującego dyspozycję art. 200 § 1 k.k., za który wymierzył oskarżonemu karę 3 lat pozbawienia wolności, a także na podstawie art. 41a § 2 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną A. K. i zakaz zbliżania się do niej na odległość mniejszą niż 100 metrów na okres 5 lat (pkt. I, II i III);
- czynu opisanego w pkt 2, z tym, że ustalił, iż stanowi on wypadek mniejszej wagi, tj. czynu wyczerpującego dyspozycję art. 59 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, za który wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt. I i IV);
- czynu opisanego w pkt 3, z tym, że ustalił, iż wyczerpuje dyspozycję art. 58 ust. 2

- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (pkt I), oraz
- czynu opisanego w pkt 4 czynu, z tym, że ustalił, iż wyczerpuje dyspozycję art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii, przy czym ustalił również, iż czyny z pkt. 3 i 4 stanowią ciąg przestępstw, określony w art. 91 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności (pkt. I i V);
 - czynu opisanego w pkt 5, tj. wyczerpującego dyspozycję art. 208 k.k., za który wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności (pkt. I i VI).

Na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczone jednostkowe kary pozbawienia wolności Sąd połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną w wymiarze 4 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt VII), na poczet której zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia Z. B. w sprawie (pkt VIII). Orzeczeniem tym Sąd Rejonowy rozstrzygnął jednocześnie w przedmiocie kosztów sądowych, w tym co do kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu przez obrońcę z urzędu (pkt. IX i X).

Sąd Okręgowy w Zamościu, po rozpoznaniu apelacji obrońcy, wyrokiem z 17 maja 2023 r., sygn. akt II Ka 184/23, zaskarżony wyrok Sądu I instancji utrzymał w mocy (pkt I) jednocześnie, na podstawie art. 63 § 1 k.k., na poczet orzeczonej w pkt VII wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył oskarżonemu okres jego tymczasowego aresztowania w sprawie od dnia 18 lutego 2023 r. do dnia 17 maja 2023 r. (pkt II). Sąd II instancji, wskazanym wyrokiem rozstrzygnął także w przedmiocie kosztów za postępowanie odwoławcze.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego Z. B. , który zaskarżając to orzeczenie w całości, zarzucił:

1. rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku, poprzez obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie art.: 5 § 2, art. 7, 410, 424 § 1 pkt 1 w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na przeprowadzeniu wadliwej kontroli odwoławczej przez dowolną i wybiórczą ocenę dowodów, zwłaszcza błędną ocenę zeznań świadków A. K. , J. R. , M. C. , zrzutów z ekranu telefonu korespondencji prowadzonej pomiędzy oskarżonym, a pokrzywdzoną z pominięciem istotnych okoliczności mogących mieć wpływ na rozstrzygnięcie, co w konsekwencji doprowadziło do utrzymania w mocy wyroku Sądu Rejonowego

w Tomaszowie Lubelskim;

2. rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku poprzez obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na całkowitym pominięciu i nierozważeniu zarzutów apelacji sformułowanych w punktach II.3-7 środka zaskarżenia i tym samym nieustosunkowanie się do wszystkich podniesionych w apelacji obrońcy zarzutów i wniosków, w szczególności poprzez brak rzetelnego ustosunkowania się do każdego z tych zarzutów oraz wykazania konkretnymi, znajdującymi oparcie w ujawnionym w sprawie materiale dowodowym argumentami, dlaczego uznano poszczególne zarzuty apelacji za bezzasadne, co uniemożliwiło przeanalizowanie toku myślowego Sądu, w konsekwencji czego kontrola merytoryczna zaskarżonego orzeczenia jest niemożliwa;
3. rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na nierzetelnej kontroli instancyjnej Sądu *ad quem* wyrażającej się w dowolnym, nazbyt swobodnym i nieprzekonującym wskazaniu na powody dla których zarzuty podniesione w apelacji obrońcy z punktów II.8 nie zostały uznane za trafne i w konsekwencji błędne uznanie przez Sąd II instancji, iż przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu antropologii na okoliczności wskazane przez obronę w przedmiotowej sprawie nie było konieczne z uwagi na fakt, iż zdaniem Sądu oskarżony wiedział ile pokrzywdzona ma lat - w sytuacji w której ze względu na zasadę *in dubio pro reo* określoną w art. 5 § 2 k.p.k. i wyjaśnień oskarżonego w części, w której wskazał, że nie wiedział ile lat ma pokrzywdzona argumentacja taka nie może być uznana za wspierającą trafność argumentacji zarówno Sądu I, jak i II instancji, gdyż ewentualne wnioski opinii biegłego mogłyby wykazać, iż skazany w chwili popełnienia zarzucanego mu czynu pozostawał w błędnym, ale uzasadnionym okolicznościami przekonaniu, iż zachowanie na jakie się decyduje nie stanowi przestępstwa w świetle polskiego porządku prawnego, a co przy właściwej ocenie wszystkich dowodów winno spowodować uniewinnienie Z. B. od zarzucanego mu czynu;
4. rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku,

poprzez obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 433 § 2 k.p.k. w zw. żart. 167 k.p.k. w zw. żart. 193 § 1 k.p.k. w zw. żart. 410 k.p.k. polegające na zaniechaniu przeprowadzenia z urzędu dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu antropologii, dla ustalenia czy oskarżony w momencie popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 200 § 1 k.k. mógł pozostawać w błędnym, aczkolwiek usprawiedliwionym przekonaniu, iż pokrzywdzona wygląda na osobę starszą niż wynika to z jej wieku metrykalnego, a który to dowód pozwoliłoby na weryfikację linii obrony, a także przyjętych przez Sąd za udowodnione twierdzeń o rzekomej świadomości skazanego co do faktycznego wieku A. K. i godzeniu się na wykonywanie w stosunku do niej czynności seksualnej, co w konsekwencji skutkowało bezrefleksyjnym zaakceptowaniem przez Sąd *ad quem* wad orzeczenia Sądu Rejonowego w Tomaszowie Lubelskim, bez rzetelnego rozważenia zasadności wniosków podniesionych przez obrońcę w pisemnym środku zaskarżenia;

5. rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku, poprzez obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 167 k.p.k. w zw. z art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. *a contrario* polegające na zaniechaniu przeprowadzenia z urzędu dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu antropologii na okoliczność ustalenia, czy w dacie zaistnienia czynu zarzucanego oskarżonemu z art. 200 § 1 k.k. cechy morfometryczne pokrzywdzonej A. K. , w szczególności jej budowa ciała, waga, wzrost, rozwinięcie poszczególnych narządów ciała, mogły wskazywać na fakt, iż wyglądem pokrzywdzona jest zbieżna z osobami w wieku powyżej 15 lat, czy też wskazywały ewidentnie, że pokrzywdzona wyglądała na osobę w wieku poniżej 15 lat, podczas gdy dowód ten był niezwykle istotny dla ustalenia okoliczności popełnienia czynu, w tym jego strony podmiotowej, zaś ustalenie tych okoliczności wymaga wiadomości specjalnych, przy czym zgodnie z art. 427 § 3a k.p.k. okoliczność ta ma istotne, a wręcz decydujące znaczenie dla ustalenia, czy został popełniony czyn zabroniony.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Zamościu oraz wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Lubelskim i uniewinnienie skazanego od przypisanych

mu czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Zamościu do ponownego rozpoznania.

Prokurator Rejonowy w Tomaszowie Lubelskim w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście bezzasadna, dlatego podlegała oddaleniu na posiedzeniu, zgodnie z treścią art. 535 § 3 k.p.k.

Kasację wnosi się od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie (art. 519 k.p.k.). Podstawy wniesienia tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia zostały wskazane w art. 523 § 1 k.p.k. i należą do nich uchybienia z art. 439 k.p.k. lub inne rażące naruszenie prawa, jeśli mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. W sytuacji, gdy autor kasacji nie podnosi wystąpienia bezwzględnych przyczyn odwoławczych, to dla skuteczności kasacji powinien wykazać istnienie innego rażącego naruszenia prawa, a nadto uzasadnić jego istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Kasacja, powielająca zarzuty zwykłego środka odwoławczego, stanowi jedynie próbę spowodowania dokonania przez Sąd Najwyższy, niedopuszczalnej przecież, ponownej kontroli instancyjnej i to tylko z tego powodu, że skarżący, nie akceptując stanowiska Sądu *ad quem*, ponawia wyrażone już stanowisko procesowe.

Sąd odwoławczy nie pominął podnoszonych przez skarżącego zarzutów, ale jedynie nie podzielił przedstawionych w nich zastrzeżeń. Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Okręgowy odniósł się do podnoszonych w zwykłym środku odwoławczym zarzutów błędu w ustaleniach faktycznych, a także zarzutów naruszenia prawa procesowego. Wszystkie podlegające analizie relewantne okoliczności sprawy zostały poddane kontroli instancyjnej.

Odnosząc się do oceny zeznań świadka A. K. Sąd Okręgowy wyraźnie podkreślił, że pomimo oczywistych różnic w jej relacjach procesowych, na miano wiarygodnych zasługiwały jedynie te złożone przez nią jako drugie w toku postępowania. Wówczas, zdaniem organu procesowego, świadek w zgodzie z rzeczywistym stanem rzeczy opisała przestępne zachowania oskarżonego, wyjaśniając także rzeczywiste powody wcześniejszych niespójności w jej relacjach

procesowych. Co więcej, jak podkreślono, depozycje świadka wspierały również inne dowody, w tym zeznania świadka J. R. , które także zyskały miano wiarygodnej podstawy ustaleń faktycznych. Co równie istotne, A. K. była każdorazowo przesłuchiwana w obecności biegłego psychologa, który jednoznacznie wskazał, iż właśnie tylko jej drugie zeznania były spójne, spontaniczne i odzwierciedlały prawdziwe przeżycia świadka. Cechowała je nadto wierność odtwórcza oraz depozycje te zawierały psychologiczne wskaźniki zeznań uznawanych za wiarygodne.

Z kolei argumentacja oskarżonego i jego obrońcy zaprzeczająca wiedzy i świadomości Z. B. odnośnie do wieku pokrzywdzonej była nieprzekonująca, szczególnie dlatego, że oskarżony tworzył związek z A. K. , był jej życiowym partnerem, bywał także w domu pokrzywdzonej, kontaktował się z jej bliskimi. Kwestie te wyjaśniał Sąd Rejonowy wskazując, że pokrzywdzona powiedziała oskarżonemu ile ma lat zanim jeszcze doszło między nimi do współżycia (por. s. 5 uzasadnienia SR; podkreślenie – SN).

Wbrew twierdzeniom skarżącego nie doszło także do naruszenia art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. Wskazać w tym miejscu należy, że sąd przeprowadza dowód z urzędu wówczas, gdy jest to konieczne do wyjaśnienia istotnych okoliczności sprawy. Tymczasem, Sąd II instancji odnosząc się do zarzutów apelacyjnych, prawidłowo wyjaśnił podstawy dokonanych ocen i wydanych decyzji procesowych.

Zastrzeżeń Sądu II instancji słusznie nie budziły także ustalenia Sądu Rejonowego dotyczące okresów pobytu pokrzywdzonej w Szpitalu Neuropsychiatrycznym w L. Odnosząc się z kolei do argumentów kasacji, w których obrońca zaprzeczał, aby mogło dojść do przekazania przez oskarżonego narkotyków pokrzywdzonej w szpitalu, to wskazać należy, że przecież jak sam przytaczał skarżący pokrzywdzona twierdziła, że oskarżony podawał jej narkotyki przez okno, przez kratę. To potwierdza, że pomimo ograniczonej możliwości kontaktu z innymi osobami, nie był on jednak w ogóle wykluczony, a więc przekazanie określonych przedmiotów mogło mieć miejsce.

Obrońca niezasadnie kwestionuje również prawidłowość utrzymania w mocy wyroku Sąd I instancji w zakresie odpowiedzialności za czyn z art. 208 k.k. Jak

bowiem akcentował Sąd odwoławczy, A. K. wyraźnie wskazała, iż do Ł. pojechała w towarzystwie oskarżonego, który zakupił dla niej alkohol i z nim go spożywała. Podczas trwającej przez 4 dni „imprezy” pokrzywdzona wypila 2 piwa D., a także 0,7 wódki. Są to okoliczności utwierdzające w przekonaniu, że Z. B. zrealizował znamiona czynu z art. 208 k.k. Tej oceny, jak słusznie podkreślał Sąd II instancji, absolutnie nie wyklucza twierdzenie, że alkohol „na imprezę” dostarczył znajomy, co miało niejako przerzucić na jego osobę całą odpowiedzialność.

Z uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego jasno także wynika, że obszarem kontroli objęto prawidłowość oceny zeznań świadka M. C. . Jak Sąd wywiódł, świadek ten - jako bliski kolega oskarżonego, starał się jak najkorzystniej przedstawić osobę Z. B. , a także zataił fakty dla siebie niekorzystne. W tej sytuacji jego depozycje mogły być zasadnie podważone, co faktycznie miało miejsce. Nie ulega zatem wątpliwości, że Sąd II instancji rozpoznał we wskazanym zakresie wniesiony środek odwoławczy, a także wykazał, dlaczego nie został on uwzględniony.

Podsumowując powyższe rozważania stwierdzić należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych. W żadnym razie nie jest wystarczającym do uwzględnienia kasacji oparcie się przez jej autora na prezentacji własnych ocen materiału dowodowego i własnych wniosków z tych ocen płynących, bez wykazania uchybień - i to rażących - w procedowaniu bądź rozumowaniu sądu odwoławczego, które w dodatku mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2017 r., III KK 265/17).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy oddalił kasację w formule kwalifikowanej – jako oczywiście bezzasadną, nie dostrzegając żadnych podstaw do uwzględnienia żądania skarżącego wyrażonego w jej *petitum*.

Ponadto rozstrzygnięto o kosztach sądowych postępowania kasacyjnego, w tym o opłacie na rzecz obrońcy z urzędu za sporządzenie i wniesienie nadzwyczajnego środka zaskarżenia.

[J.J.]

[ms]

